

Organisasjon for Norske Fagskolestudenter

Deres ref: 21/2774-

Vår ref: 2114

Dato:18.06.2021

Høringssvar – forskrift om endring i forskrift om godkjenning for utdanningsstøtte i Norge.

Organisasjon for Norske Fagskolestudenter (ONF) takker for muligheten til å komme med høringssvar til forskrift om endring i utdanningsstøtte, og forskrift om endring i forskrift om godkjenning for utdanningsstøtte i Norge.

Unntak i § 5 c. Rett til lån og stipend under opplæring, i perioder uten livsoppholdsytelser fra NAV

Departementet foreslår å gjøre unntak i §5 C, slik at deltakere i opplæring som er satt i gang av, eller i samråd med Nav, kan motta støtte via lånekassen, i perioder hvor vedkommende ikke får livsoppholdsytelser fra Nav. ONF støtter departementets vurdering. En regel hvor hele opplæringen faller utenfor utdanningsstøtteordningen er ikke treffsikker nok, dersom opplæringen legges opp slik at deltagerne ikke får livsoppholdsytelser fra Nav. I visse tilfeller kan det være nyttig å se på alternative løsninger for å få arbeidsledige med tungtveiende økonomiske forpliktelser i arbeid.

Deltagerne i prosjekter slik som *Menn i helse*, som departementet referer til, er viktig for å nå målene om fleksible og tilpasset livslang læring og bidrar til å redusere mangelen på fagarbeidere. ONF ønsker med dette høringssvaret å bidra til å finne gode løsninger som hindrer svingninger i deltakernes økonomi. ONF er skeptiske til at studiestøtten, samt eventuelt tilleggslån er tilstrekkelig verktøy for å sikre deltakernes trygghetsfølelse, slik at deltagerne kan og vil gjennomføre studiene på en god måte.

Slik ONF oppfatter utdanningsløpet i Menn i Helse-prosjektet, så veksler deltakerne mellom ytelser fra NAV og lønn fra kommunen. ONF har ikke gjort en analyse av det konkrete prosjektet nevnt i høringen, eller hvordan økonomien dermed vil se ut. Da lovverket her tar sikte på å åpnes for lignende prosjekter ønsker ONF å belyse noen mulige utfordringer.

Økonomiske barrierer

Studenter tåler ofte å leve i relativ økonomisk beskjedenhet i en periode på noen få år, men mange studenter er eldre og har typiske «voksen-forpliktelser». Kandidatene til prosjekter av typen høringen omtaler, er ofte av den siste typen. Denne gruppen studenter har andre behov, og man bør avveie om studiestøtte fungerer for begge typer studenter.

To sosialt betingede barrierer som kan begrense muligheten og viljen til å ta utdanning gjør seg gjeldene til denne forskriften. Først er *låneaversjon*, dernest *dårlig økonomi i studietiden*.

Låneaversjon er mest kjent i internasjonal forskningslitteratur, men er også relativt fremtredende i Norge blant de fra lav sosioøkonomisk bakgrunn. Ikke alle som tar høyere yrkesfaglig utdanning er lønnsvinnere. Dermed er det ikke alltid enkelt for individet å se at utdanning vil lønne seg.

I Norge ser vi at særlig de fra lavere sosioøkonomisk bakgrunn er mer restriktive til å ta opp studiegjeld, og velger dessuten utdanninger med mindre behov for studielån. Dette handler verken om inntektsforventninger eller ulike holdninger til økonomi, men ulik verdsetting av utdanning. Ser man studenter med lik utdanningslengde og -type, kan man skille mengden studielån blant studentene ved å ta utgangspunkt i foreldrenes utdanningsnivå. Her er det relevant å trekke frem av studenter med foreldre med lav utdanning tar lavere studielån – til tross for at disse sjeldnere blir støttet økonomisk hjemmefra.

Dårlig økonomi i studietiden, eller mens man studerer ved siden av jobb, har stor betydning for studenter med typiske «voksen-forpliktelse». Voksne studenter har ofte en livssituasjon som gjør at man er avhengig av en fast inntekt til f.eks. til omsorg av barn, huslån, etc. I tråd med departementets formål om å ikke påføre deltakernes økonomi unødvendige svingninger, bør det gjøres en analyse av hvordan støttens nivå

Dagens studiestøttenivå gir dårlig økonomi under studiene, også for studenter som kommer direkte fra videregående. Det er villet politikk at studenter enten må jobbe deltid, få støtte hjemmefra, eller leve på et meget stramt budsjett – ofte en kombinasjon. Omtrent en tredjedel jobber ved siden av studiene. En deltaker i et tilsvarende prosjekt vil kanskje ikke tåle å måtte leve på gjeld for å finansiere utdanningen sin.

Utvidede betalingsutsettelse i 2021

ONF støtter departementets forslag om å avhjelpe låntagere som står i en vanskelig situasjon som følge av pandemien og å videreføre ordningen med utvidet tilgang til betalingsutsettelse i Lånekassen ut 2021.

Utvidet rett til lån og stipend for studenter i utlandet som er i sitt siste semester/studieår med lån og stipend våren 2021 og som blir forsinket

ONF støtter departementets forslag om at studenter som blir forsinket på grunn av covid-19-pandemien får mulighet til å søke lån og stipend for ytterligere 30 studiepoeng, eventuelt 60 studiepoeng i de tilfelle som vises til i høringen.

Tallene for gjennomføring i HYU tilsier at gjennomføringen er høy, men det kan være individuelle forskjeller. En tilsvarende muligheter for studenter i Norge må iverksettes, dersom man ser betydelige forsinkelser som kan skyldes pandemien.

Med vennlig hilsen

Organisasjon for Norske Fagskolestudenter

Organisasjon for Norske Fagskolestudenter

Wictor Østvand Jensen
Leder

Henning Skau
Nestleder

Organisasjon for Norske Fagskolestudenter
Kolstadgata 1
0652 Oslo
post@fagskolestudent.no

Telefon
458 42 743
Org nr.
988 804 094